

Yer Demir Gök Bakır Romanında

Korku

İzleginin İncelenmesi

Sevde Kaldıroglu

12 IB-F

“Yer Demir, Gök Bakır”

§ yer bakır gök demir kesilmek
tamamen tükenmek, bitmek, yoksul duruma
düşmek: “Yer bakır gök demir kesilmiş,
günlerden beri deniz karış karış aranmış, balık
yoktur.” -S. F. Abasıyanık.

Deyim

§ yer demir gök bakır

1) çorak ve sıcak bir yeri niteler; 2) mec.
şartların zor, imkânların kısıtlı olduğu
durumlarda söylenen bir söz; 3) mec. hiçbir
yardım ve umut olmadığında kullanılan bir söz.

“Sanırım şunu saptamış oluyoruz; **korku, lanetleme ve köyden kaçış motifleri** bir şiirin ya da **kilim**in dokusunda tekrarlanan motifler gibi kullanılmış. Başka bir deyişle anlatı metni bir şiir metni gibi düzenlenmiş. Amaç bir **korku atmosferi yaratmak** ve **kitle psikolojisini** belirtmek. Bununla birlikte şunu da eklemek gerekir ki, birçok roman kişisine korktuklarını söyletmek, köyde bir korku atmosferi yaratmak için yeterli ve etkili bir yol değildir.”

Berna Moran / Türk Romanına Eleştirel Bir Bakış Cilt 2, S.108

Koca Halil'in korkusu

Muhtar Sefer'in
korkusu

EŞRAF

Adil

Hasan'ın
korkusu

KAYBETMEK

BÜROKRASİ

**KUTSAL
BİLİNMEZ**

Taşbaşoğlu

ÖLÜM

Kasabanın
korkusu

Meryemce'nin korkusu

BELİRSİZLİK

“Yinelenen ve önemli izleklerden biri olan korku, yapıtlarında **daha gizli bir biçimde yer alır. Bir duygu ya da duyumsama olarak değil, kahramanların eyleme geçmesini sağlayan bir güç olarak yer alır.** Yaşar Kemal için kaygılarımızın özünde, kaçınılmaz sona ulaşan “yaşamımız boyunca geldiğimiz karanlıklar dünyasında koşup durduğumuzun” bilincine varılması yer alır. Büyük bir umutsuzluk kaynağı olan bu büyük varoluşsal korkuyu yaşama ve umuda bir övgüye dönüştürmek söz konusudur: **İngelem ve mitlere** bu işlevi verir (...) Yaşar Kemal’de korku izleği **umutsuzluk / umut karşıtlığı**ndan kaynaklanır ve yapıtta **çoğu kez ölümle sonuçlansa da, koşulları ne olursa olsun eyleme geçerek bu korkuyu aşmak** söz konusudur.”

Altan Gökalp / *Yaşar Kemal’i Okumak*

“ ‘Mit yaratan mahluk’lar kendi ‘huzur’ları için bir ‘yok’u’ var’ ve aslında bir ‘var’ı da ‘yok’ ediyorlar. Yani Taşbaşoğlu’nun olmayan Ermiş’liği var, Taşbaşoğlu ise yavaş yavaş yok ediliyor.”*

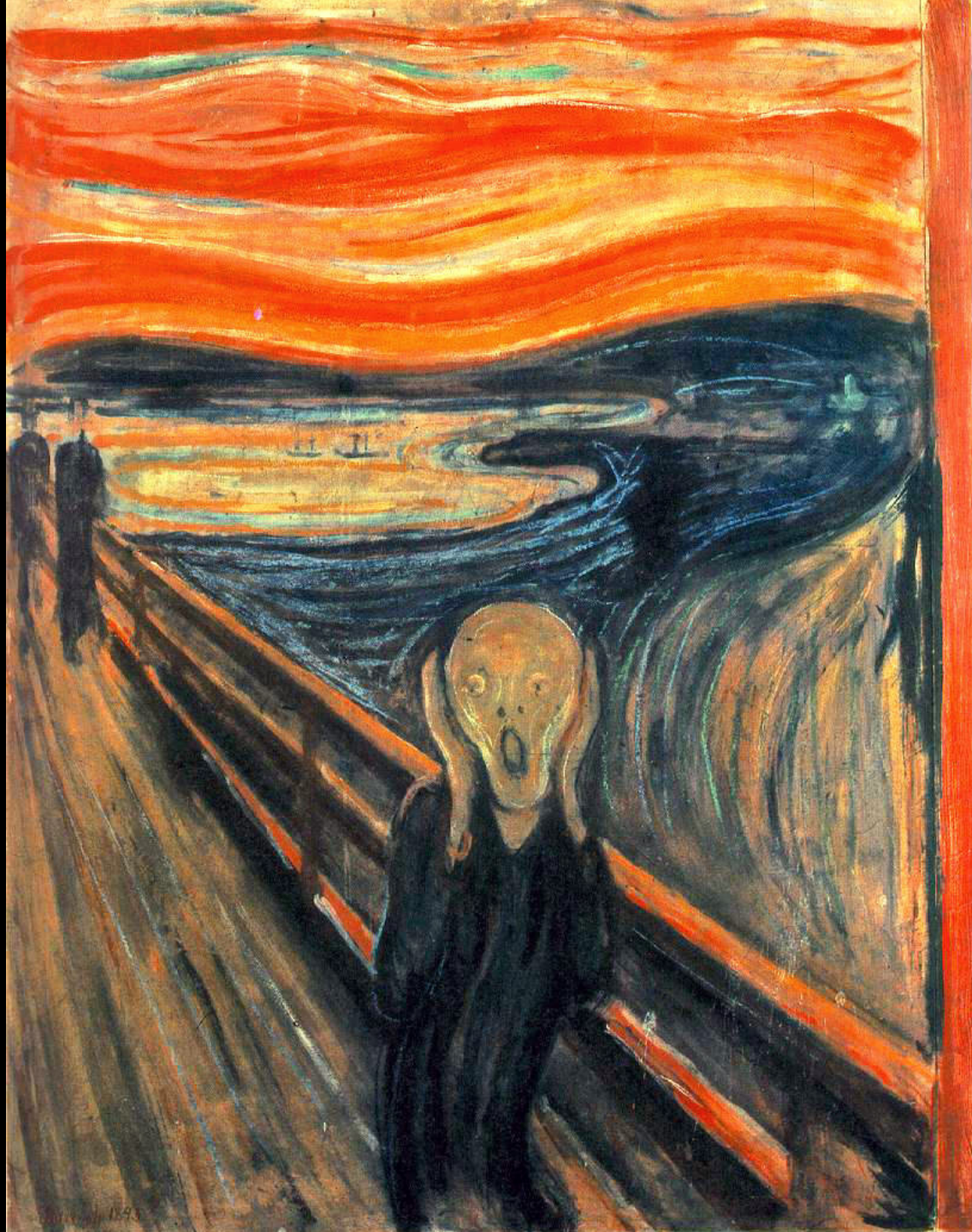
*Mustafa Kovucu’nun ‘‘Dağın Öte Yüzü Üçlemesine Dair’’ adlı inceleme yazısı

<http://www.radikalgenc.com/edebiyat/dagin-ote-yuzu-uclemesine-dair>

“Evrimsel gelişimde insanoğlunun temel yaşantılarından biri olarak kalan korkuyu en yoğun biçimiyle, bütün ayrıntısı ile çocukluğunda yaşadığı ve üstesinden geldiği anlaşılan Yaşar Kemal, bireysel, toplumsal düzeylerdeki korkuyu, bunaltıyı anlatırken; bunun kaynaklarına inerken korku etkisi ile uyarılan bilinçdışı savunmaları da tanımlayabiliyor. Bunaltıya, korkuya dayalı çaresizliği gidermek için insanın nasıl bir ermiş, bir mit yaratabildiğini anlatıyor “Yer Demir Gök Bakır”da. “Ölmez Otu”nda, “Kimsecik” üçlüsünde de korku nedeniyle insan algısının nasıl değişebileceği, gerçekte düş arasındaki ayırımın nasıl ortadan kalkabileceği eşi bulunmaz bir görüngüsel inceleme olarak sergileniyor.”

Prof. Dr. M. Orhan Öztürk

Düş

Korkudan kaçan, gerçekliği değiştirmeye gücü yetmeyen birey düş gücüne sığınır; çünkü gerçeklik, korkunun sınırlarına hapsolmuşken düşünem ucsuz bucaksızdır.

“....İnsan gizemine hep varmaya çalıştım, benim maceram insanın gizemine varmak içindi. Düş gücünü yitiren insanın hiç umudu olur mu? Umut, düş gücünün yarattığı ve insanoğlunun sahip olduğu en büyük değerlerden birisi değil mi? İnsan umut yaratmadan yaşayabilir mi? İnsanı ölümsüzlük düşüncesine götüren yarattığı umut ve gizem değil mi?

....O sizin gerçeklik dediğinizde de bir düş, bir gizem yok mu? Gerçekçilik demekle ne demek istiyorsunuz, her şeyi insanoğlu kendisi yeniden yaratmıyor mu, düşü ve o gerçeklik dediğimizi... Gerçeklikle düş gücü iç içe değil mi? Nerede gerçeklik başlıyor, nerede düş bitiyor, bana o sınırı söyleyebilir, o sınırın geçtiği yeri saptayabilir misiniz?... İnsanın gizemini ve düş gücünü yitirmesi diye bir şey olamayacağına inanıyorum....” sf. 85.

“.....insan başı sıkıştıkça kendisine daha çok bir düş dünyası kurup oraya sığınmıyor mu? Bu dünya her yönüyle doyumlu olabiliyor mu, ulaşamadığı, düşleyerek yaşadığı bir dünya yok mu? Ulaşamadığı dünyayı düşleyerek yeniden, gönlünce yaratmıyor mu? Korkuyu, sevgiyi, güzel şeyleri, aşkı düşsel olarıktan yeniden yaratıp, yarattığının cennetinde ya da cehenneminde yaşamıyor mu? Benim romanlarımdaki düşseli böyle yorumlasak, daha genel bir görüşle, daha doğru olmaz mı? (Bosquet A 1994)

Yazılı Kaynaklar

- <http://tdkterim.gov.tr/atasoz/?kategori=atalst&kelime=yer+demir+g%F6k+bak%FDr&hng=tam>
- <http://www.radikalgenc.com/edebiyat/dagin-ote-yuzu-uclemesine-dair>
- Bosquet A (1993) Yaşar Kemal: Yaşar Kemal Kendini Anlatıyor. (Çeviri: Onat Kutlar, Altan Gökalp) İstanbul: Toros Yayınları 1993.
- http://www.ayorum.com/haber_oku.asp?haber=1784
- <http://www.uzunhikaye.org/icerik/korkuyu-oldurmek-yagmurcuk-kusunda-korkunun-halleri-1769>
- <http://www.yasarkemal.net/yazilan/docs/agokalp.html>

Görsel Kaynaklar

- <http://www.winextra.com/wp-content/uploads/2011/12/fear.jpg>
- <http://iblog.milliyet.com.tr/imgroot/blogv7/Blog333/2011/09/12/51/304196-3-4-cac22.jpg>
- <http://www.hulyayalim.com/wp-content/uploads/2012/11/korku-tuneli-mi-hikmet-sevgisi-mi-300x300.jpg>
- http://www.perryscanlon.com/GREYC/The_Scream.jpg
- <http://voxxi.wpengine.netdna-cdn.com/wp-content/uploads/2012/05/edvard-munch-isaac-hernandez.jpg>
- <http://mayhemandmuse.com/wp-content/uploads/2012/06/dont-look-back-over-shoulder-portrait-girl-watercolor-painting-drama-fear-art-painting-drip-splash-dribble.jpg>
- <http://www.ucanhali.com.tr/images/motifler-bereket.jpg>